

Groe(n)ten uit de moestuin!

Kinderen en ouderen delen een passie voor tuinieren

Sinds het voorjaar van 2007 'bloeit' er wat in de moestuin van rusthuis Sint-Jozef in Kortrijk. Samen met de kinderen van buitenschoolse opvang De Puzzel onderhouden senioren er groente-, fruit-, kruiden- en andere plantenbakken. De groene vingers van jong en oud hebben van de moestuin inmiddels een succesverhaal gemaakt.

Chantal Dewitte is verantwoordelijk voor buitenschoolse opvang De Puzzel. Intussen is ze al anderhalf jaar getuige van de bedrijvigheid in de moestuin. 'We speelden al een hele tijd met het idee om de kinderen, senioren van het dienstencentrum en bewoners van het rusthuis te laten samenwerken', vertelt Chantal. 'Daarom hebben we het projectvoorstel van de moestuin eind 2006 op papier gezet om een subsidie te krijgen. Het dienstencentrum van Kortrijk heeft gepolst wie er interesse had om mee te werken in de nieuwe moestuin. Daardoor kunnen we nu op enkele krasse oudjes rekenen, die de groei en bloei van alle planten samen met de kinderen in goede banen leiden. Ze zijn intussen een hecht team geworden.'

Een bewuste keuze

De moestuin is symmetrisch opgebouwd. Aan de ene kant staat een groente- en fruitbak, aan de andere kant is er ruimte voor bloemen en schaduwplanten en daar tussenin staat nog een aparte serre voor groenten. De kruidentuin grenst aan de zijgevel van het huis. 'De inrichting is een bewuste keuze', zegt Chantal. 'Voor we met de aanleg van de tuin startten, hebben we nagedacht over hoe we het best te werk konden gaan. Zo moest de tuin toegankelijk blijven voor rolstoelgebruikers uit het rusthuis. De paadjes die er al lagen, hebben we dus behouden. De bakken staan ertussen en er is overal voldoende ruimte om planten te verpotten of verplaatsen.'

Voor de moestuin effectief werd opgestart, gingen Chantal

en de kinderen van de buitenschoolse opvang een paar keer op bezoek bij de bewoners van het rusthuis. Zo kregen ze de kans om aan elkaar te wennen. De eerste zaadjes gingen in het voorjaar van 2007 in de grond. Met succes: enkele maanden later werd een indrukwekkende hoeveelheid courgettes en bonen geoogst. Chantal: 'Voor heel wat kinderen was het de eerste keer dat ze zoiets meemaakten, en ze waren onder de indruk. We merken immers dat kinderen vandaag de dag niet altijd weten waar groente of fruit eigenlijk vandaan komt. Dankzij de moestuin is dat hier alvast veranderd. Het project heeft dus een breder doel dan alleen zaadjes in de grond stoppen. De kinderen en de vrijwilligers zijn als het ware vrienden geworden. Ze doen samen de oogst, en kunnen letterlijk van hun werk proeven. Vorig jaar hebben we van een deel van de groenten zelfs soep gemaakt. En als er voldoende oogst is, gaat een deel van de groenten naar de keuken van het rusthuis. Zo genieten de bewoners mee van het werk van de kinderen. Een ander deel van de oogst wordt verwerkt in de middagmaaltijd van de kinderen zelf.'

Wieden & water geven

In de lentemaanden zijn de vrijwilligers en de kinderen elke tweede woensdag van de maand in de moestuin te vinden. 's Zomers hebben ze een wekelijkse afspraak. Kinderen die liever niet in de aarde spitten, kunnen aan een andere buitenschoolse activiteit deelnemen. De enthousiaste jonge tuinmannen en -vrouwen weten wat er van hen wordt verwacht. Pierre-Henri (8) is een van de kinderen die al vanaf het begin in de moestuin werkt. Met een schoffel in zijn hand vertelt hij over zijn ervaringen. 'Ik werk sinds vorig jaar mee in de moestuin en vind het leuk om onkruid te wieden. 'Ook

plantjes zien groeien is fijn. En o ja, ook de planten water geven natuurlijk. Dat houd ik goed in de gaten. Jaja!'

Of Pierre-Henri het boeiend vindt om samen met bejaarden aan de slag te gaan? 'Ja. Oude mensen zeggen hoe je iets moet doen hier. Dat is leuk, want ze hebben gelijk, denk ik. Ik werk graag met de bejaarden hier. En ook met de andere kinderen.'

De moestuin heeft een breder doel dan alleen zaadjes in de grond stoppen

Victorine steekt als vrijwilligster geregeld een handje toe in de moestuin. Ze is inmiddels 79. Vol enthousiasme vertelt ze over haar liefde voor tuinieren. 'Thuis heb ik een tuin van vijftienhonderd vierkante meter. Ik werk er elke dag in, en ik vind dat ik die kennis moet doorgeven. Kijk hier bijvoorbeeld: de kinderen hebben plantjes in de grond gestopt, maar ze staan veel te dicht bijeen. Als ze groeien, verstikken ze elkaar. We kunnen er maar beter wat ruimte tussen laten. En niet elk jaar op dezelfde plek de groenten planten. Dan groeien ze niet zo goed. We merkten het vorig jaar aan de worteltjes. Toen we ze wilden verplanten, hebben ze zelfs niet meer gebloeid.'

Al pratend wandelt Victorine naar de serre. Een week geleden hebben de kinderen hier vol verwachting verschillende plantjes gepoot. Maar het is uitzonderlijk warm geweest en

de plantjes hebben waarschijnlijk te weinig water gekregen. De blaadjes zijn verdord. 'Oei oei oei...', zegt Victorine. 'Die zijn we kwijt, vrees ik. Jammer. Maar goed, we kunnen de aarde wel uit de potjes halen en hergebruiken. En in het vervolg een beetje beter opletten!'

Chantal loopt intussen van de ene plantenbak naar de andere, om te kijken hoe de zaken ervoor staan. Ze ziet hoe er nieuw zaad voor boontjes in de grond wordt gestopt. Solange (84) toont hoe je dat doet. Ze is zeker van haar zaak, maar polst graag nog even bij Chantal: 'Zo is het toch goed hé?' Chantal knipoogt en lacht: 'Het is eigenlijk wel grappig. Die mensen hier zijn een vat vol ervaringen. Ze weten veel beter dan ik hoe je in een moestuin moet werken. Maar toch willen ze altijd even nagaan of ze het wel goed doen.'

Wortels in de lucht

De middag vordert en de tuiniers gaan op in hun werk. Manu (8) is ook vanaf het begin betrokken bij het project van de moestuin. Net heeft hij met Alfons (82) stro onder de aardbeistruijkjes gelegd. Als de vruchtjes van de struik vallen, mogen ze niet in de aarde belanden. Dan rotten ze. Yannis (9) is in het kruidenperk aan de slag. Hij wil geen lang verhaal kwijt, maar is toch erg tevreden over de manier waarop hij met de oudere mensen kan werken. 'Ik vind het fijn om te doen. We leren veel dingen. Thuis hebben we ook een tuin en daar help ik soms in. Wat ik hier van de mensen hoor, kan ik thuis proberen. Dat is tof, ja.' Alfons geniet ervan om de kinderen te helpen. 'Het is heel aangenaam. Ze zijn ontzettend geïnteresseerd, ze vragen heel veel, willen dingen bijleren. Ze bewonderen alles

wat er gebeurt. Vorig jaar hadden we bonen in de grond gestopt. Ik denk dat we toen dertig à veertig kilo geoogst hebben. Ongelooflijk! Soms doen de kinderen natuurlijk wel eens dingen fout en dan moet je ze bijsturen. Toen we uien en sjalotten wilden planten, bijvoorbeeld. Voor de kinderen maakte het niet veel uit of de wortels nu bovenaan of onderaan staken. Dus ik hielp ze even: de wortels steek je het beste in de grond. Anders groeit er niks, hè!'

De najaarsoogst van de moestuin is inmiddels volop bezig. Daarna wordt alles klaargemaakt om te overwinteren. Chantal droomt alvast van een grote tuinschuur op termijn waar al het materiaal van de moestuin opgeborgen kan worden. Of er ook uitbreidingsplannen voor de tuin zelf zijn? 'Eigenlijk niet. Deze tuin moet vooral een overzichtelijk en haalbaar project blijven. Ook als de kinderen er niet zijn, is er werk aan de winkel. Het hoeft echt niet meer dan dit te worden.'

De samenwerking tussen de kinderen van de buitenschoolse opvang en de senioren is wel op een andere manier uitgebreid. Jong en oud steken de handen uit de mouwen bij gezamenlijke activiteiten. In de paasvakantie was er een knutselmiddag en deze zomer nog bood de opvang volksspelen voor jong en oud aan. Voor Chantal is dat het bewijs dat leeftijd geen drempel hoeft te vormen bij gezamenlijke activiteiten. 'Kinderen en bejaarden kunnen op tal van manieren samenwerken. Als ze knutselen, merk je bijvoorbeeld dat ze een sterk gelijkende motoriek hebben. Op zulke momenten praten ze ook honderduit met elkaar. Dat bewijst dat je jong en oud niet altijd van elkaar hoeft te scheiden: ze stellen elkaars gezelschap zeker op prijs.' •

Chantal Dewitte